

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kansallinen finanssipoliittinen kehikko ja finanssipoliittinen parlamentaarinen työryhmä

JUHA MAJANEN
10.12.2025

Parlamentaarinen sopimus julkisen talouden hoitamisesta on Suomelle suuri mahdollisuus

- Julkisen talouden tila on muuttunut tukalaksi pitkäaikaisen kehityksen seurauksena.
- Turvallisuusympäristön muutos on puolustusmenojen kasvattamisen taustalla ja samalla korostaa tarvetta vahvistaa julkisen talouden iskunkestävyyttä.
- EU:n finanssipoliittiset säännöt edustavat vastuullisen politiikan rajaa, johon on syytä pyrkiä pitämään turvamarginaali.
- Vahva sitoutuminen parlamentaarisen sopimuksen mukaisiin menettelyihin tarjoaa mahdollisuuden saada julkinen talous kestävälle pohjalle.

Finanssipolitiikan tavoitteenasetanta

Uuden finanssipoliittisen sääntelyn keskeiset kohdat

- Rahoitusasematavoitteet sopii finanssipoliittinen parlamentaarinen työryhmä
- Ne – vaalikauden ja ylivaalikautinen tavoite – asetetaan valtion ja paikallishallinnon yhteenlasketulle rahoitusasemalle
 - tavoitteiden asettamista määrittävät EU- ja kansalliset reunaehdot
 - vaalikauden tavoite asetetaan vaalikauden alussa vaalikauden viimeiselle vuodelle ja ylivaalikautinen tavoite asetetaan vaalikauden puolivälissä seuraavalle kahdeksalle vuodelle keskimääräisenä rahoitusasemana
 - korjausmekanismi koskee vain vaalikauden tavoitetta
- Siirtymäaika
 - vain EU-lainsäädännöstä tulevat reunaehdot määrittävät tavoitteenasettelua vaalikaudella 2027-2031
 - koko kehikko käytössä 2033 jälkeen; täysimääräisesti 2035 alkavalla vaalikaudella
- Talouspolitiikan arviointineuvosto toimii itsenäisenä finanssipolitiikan valvojana

Finanssipoliittinen kehikko

The background features several thin, teal-colored curved lines that sweep across the frame. One line starts from the left edge and curves downwards towards the bottom right. Another line starts from the bottom left and curves upwards towards the right. A third line starts from the bottom right and curves upwards and to the left. These lines intersect and create a sense of dynamic movement and flow.

Kansallinen finanssipoliittinen sääntökehikko

Velkasuhdetta koskeva tavoite: enintään 60 % ja pitkällä aikavälillä enintään 40 % suhteessa BKT:hen

Reunaehdot

- 1) Edistää EU-viitearvojen noudattamista
- 2) Täyttää vähintään kansallisen keskipitkän aikavälin suunnitelman mukaiset sitoumukset (nettomenopolku).
- 3) Vaalikauden tavoite: edistää ylivaalikautisen tavoitteen saavuttamista.
- 4) Ylivaalikautinen tavoite: julkisyhteisöjen velan suhteessa bruttokansantuotteeseen arvioidaan laskevan kahdeksan seuraavaa kalenterivuotta kattavan tarkastelujakson aikana kohti julkisen talouden pitkän aikavälin tavoitetta keskimäärin vähintään 0,75 prosenttiyksikköä vuosittain tai pysyvän tavoitetta pienempänä.

Finanssipoliittinen sääntö:

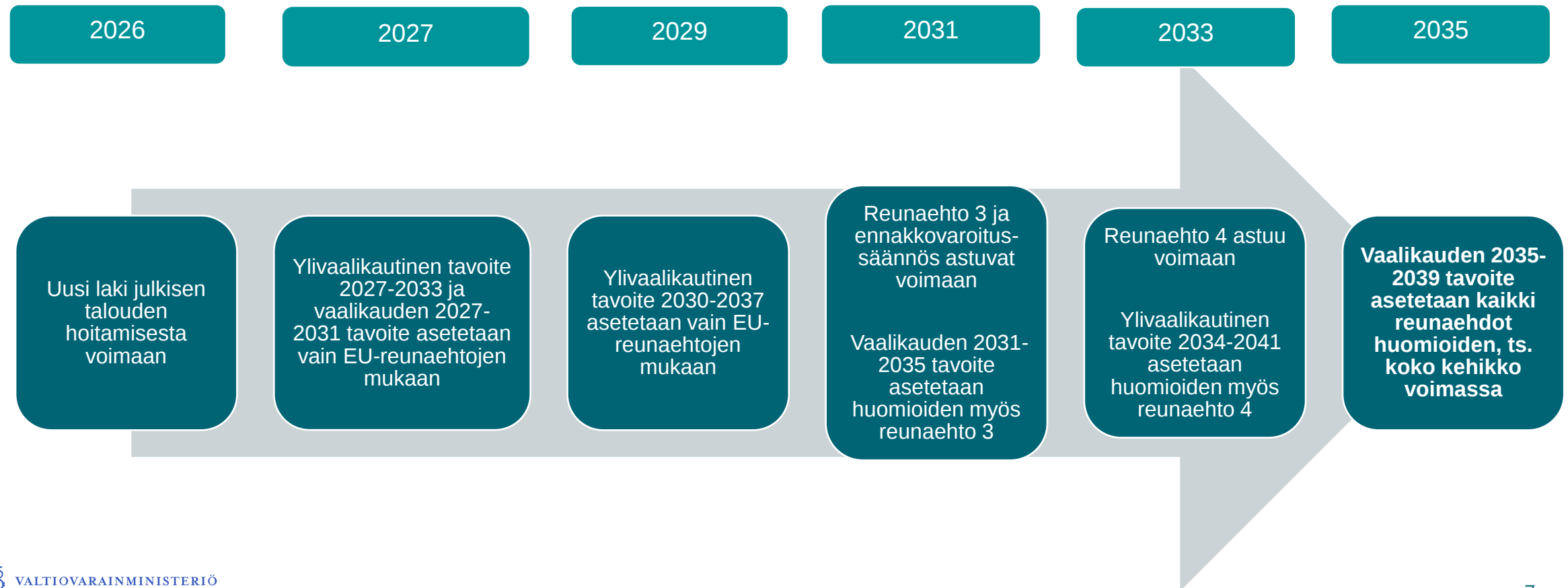
Valtioneuvosto asettaa tavoitteen, jota koskee korjausmekanismi

- Tavoite valtion- ja paikallishallinnon yhteenlasketulle (julkista velkaa kerryttävät sektorit) rahoitusasemalle
- **Vaalikauden neljän vuoden tavoite** asetetaan vaalikauden alussa vaalikauden viimeiselle vuodelle
- **Kolmiosainen asteittain tiukentuva korjausmekanismi:**
 - Itsenäisen finanssipolitiikan valvojan kokonaisarvio → VN comply or explain
 - EU:n liiallisen alijäämän menettely: SEUT 126(6) & 126(7) → selonteko SEUT 126(9) tai 126(11) → tiedonanto

Valtioneuvoston arvio rahoitusasematavoitteen saavuttamisesta perustuen kokonaisarvioon

Ennakkovaroitussäännös:
Koko julkisen talouden kuluvan tai seuraavan vuoden arvioitu nimellinen rahoitusasema suhteessa BKT:hen ei saa olla heikompi kuin -2,5 prosenttia

Tavoitteenasettelu siirtymääjät huomioden

Parlamentaarinen menettely

The background features several thin, teal-colored curved lines that sweep across the frame, creating a modern, abstract design. These lines intersect and curve in various directions, adding a dynamic feel to the presentation slide.

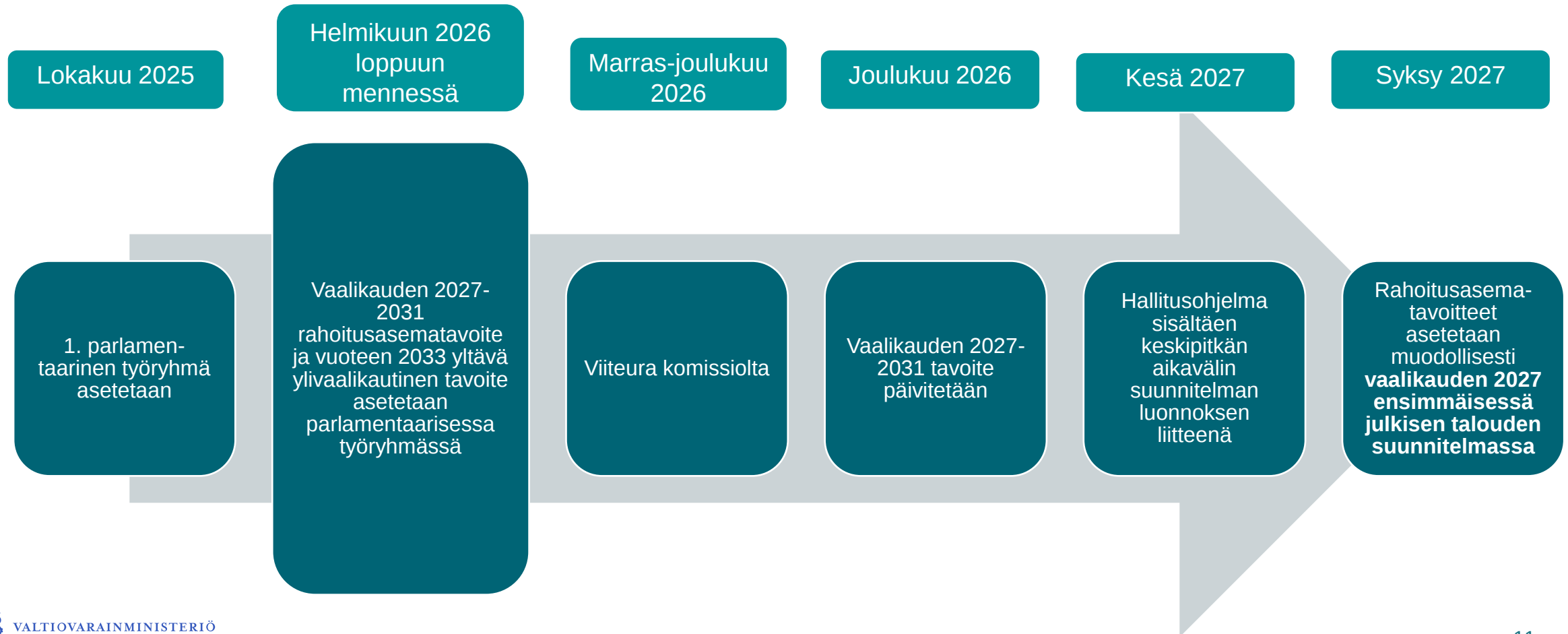
Parlamentaarisen työryhmän asettaminen

- Puolueiden julkisen talouden hoitamisesta tehdyn parlamentaarisen sopimuksen mukaan rahoitusasemataavoitteista sovitaan parlamentaarisella menettelyllä
 - Uuden finanssipoliittisen lain mukaiset **rahoitusasemataavoitteet sopii parlamentaarinen työryhmä.**
 - Parlamentaarinen työryhmä nimitetään kunkin vaalikauden alussa.
 - Valtiovarainministeriö toimii työryhmän sihteeristönä
- Julkisen talouden tunnuslukuja ei saa keinotekoisesti parantaa omaisuuden myyntituloilla tai muilla keinoilla. Parlamentaarinen työryhmä asettaa omaisuuden myyntitulojen hyödyntämiseen hyväksyttävän liikkumavaran.
- Kukin hallitus laatii oman suunnitelman rahoitusasemataavoitteen saavuttamiseksi. Päätösten tulee perustua valtiovarainministeriön riippumattomasti laadittuihin vaikutusarvioihin julkisen talouden vaikutuksista.

Parlamentaarisen työryhmän tehtävät

- seurata Suomen talouden kehitystä julkisen talouden kestävyys ja asetettujen tavoitteiden sekä muusta lainsäädännöstä tulevien velvoitteiden näkökulmasta
- asettaa julkisen talouden ylivaalikautinen rahoitusasemataavoite 8 vuodelle
- asettaa rahoitusasemataavoite seuraavalle vaalikaudelle (4v)
- seurata rahoitusasemataavoitteen toteutumista vuosittain
- osana talouden seuranta käsitellä mahdolliset finanssipolitiikan valvojan fipo-lain mukaiset raportit poikkeamista, poikkeaman syyt sekä valtioneuvoston selostus mahdollisista poikkeamista ja valvojan huomioista
- seurata tämän sopimuksen toteutumista
- arvioida julkisen talouden hoitamista koskevan lainsäädännön muutostarpeita

Ensimmäisen parlamentaarisen prosessin aikataulu

Parlamentaarinen menettely rahoitusasematavoitteiden asettamiseksi 2027 →

Itsenäinen finanssipolitiikan valvoja

The background features several thin, teal-colored curved lines that sweep across the frame, creating a modern, abstract design. These lines intersect and curve around the central text, adding a sense of movement and depth to the composition.

Talouspolitiikan arviointineuvostosta Suomen ainoa itsenäinen finanssipolitiikan valvoja (IFI)

- Itsenäisten finanssipolitiikan valvojien (IFI) rooli ja tehtävät kasvoivat EU:n finanssipoliittisten sääntöjen uudistuksessa
- EU-lainsäädännöstä seuraavat IFI-tehtävät ja finanssipoliittisen lain valvonta osoitettaisiin talouspolitiikan arviointineuvostolle (TPAN), josta säädettäisiin jatkossa asetuksen sijaan lailla
 - VTV:lle jää sen perustuslaillinen tarkastustehtävä
- Talousarvioesityksen ja julkisen talouden suunnittelun perustana olevat makrotalousennusteet laadittaisiin myös jatkossa riippumattomasti VM:n kansantalousosastolla ja TPAN vahvistaisi itsenäisenä finanssipolitiikan valvojana nämä ennusteet
- TPAN:n riippumattomuutta, ml. nimittämiskäytännöt vahvistetaan HE:ssa, minkä lisäksi sille on luotu oma momentti, ja sille annetaan rahoitus 3 htv:n palkkaamiseen

The background features several thin, curved teal lines that sweep across the frame, creating a sense of movement and depth. These lines intersect and curve around the central text, adding a modern, graphic touch to the design.

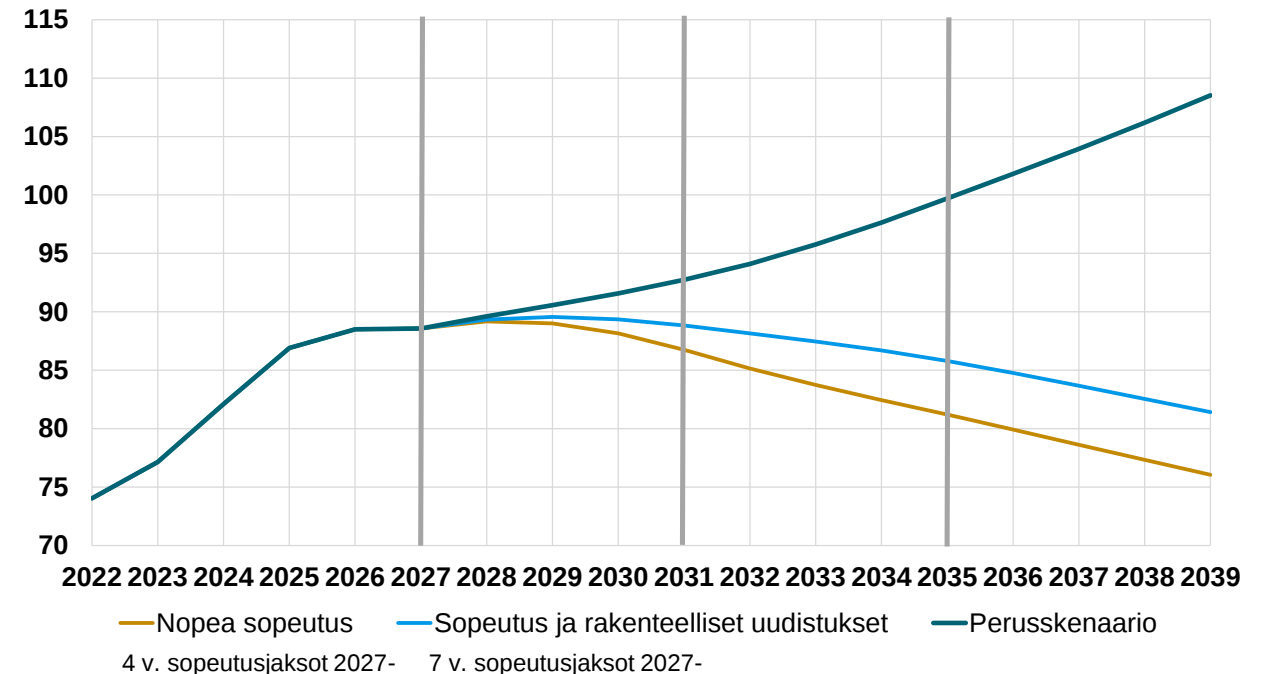
Alustavia arvioita taloudellisista vaikutuksista

Julkisen talouden vahvistamistarve on tuntuva

- EU:n finanssipoliittiset säännöt ja tulevat kotimaiset säännöt vaativat velkasuhteen kääntämistä laskuun.
- Nyt käytettävissä oleva arvio lisäsopeutustarpeesta perustuu syksyn tietoihin. Arvio tarkentuu lähiviikkoina.
- NATO-maat ovat sopineet puolustusmenojen BKT-osuuden nostamisesta 3,5 %:iin. Kuvion perusskenaariossa lisäys päätetystä 3 %:n tasosta vuonna 2029 tehdään tasaisesti vuosina 2032-2035.
- Kahden seuraavan vaalikauden aikana julkista taloutta on tarpeen vahvistaa paljon. Kun näin tehdään, uusia sopeutustoimia ei tämän jälkeen välttämättä tarvita. Jos tulot ja menot saadaan lähelle tasapainoa, maltillinenkin talouskasvu pienentää velkasuhdetta tarpeeksi.

Velka

Julkisyhteisöjen velka, % suhteessa BKT:seen

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos!

Korjausmekanismi – IFIn kokonaisarvio

Korjausmekanismin ensimmäinen osa perustuu **itsenäisen finanssipoliittisen valvojan (IFI) kokonaisarvioon**.

- IFI laatii ja julkistaa säännöllisesti kokonaisarvion julkista taloutta vaalikaudella ohjaavan rahoitusasematavoitteen saavuttamisesta
- Arvioinnissa otetaan erityisesti huomioon:
 1. rahoitusasematavoitteen saavuttaminen
 2. valtioneuvoston julkisen talouden suunnitelmassa (JTS) yksilöidyt tai niitä julkistaloudellisesta vaikutukseltaan vastaavat toimenpiteet vaalikaudelle asetettavan rahoitusasematavoitteen saavuttamiseksi
 3. onko valtion- ja paikallishallinnon kuluvalle tai tulevalle vuodelle arvioitu yhteenlaskettu nimellinen alijäämä suhteessa bruttokansantuotteeseen on heikompia kuin 2,5 prosenttia
- Jos finanssipolitiikan valvoja katsoo laatimansa kokonaisarvion perusteella, että vaalikaudelle asetettavaa rahoitusasematavoitetta ei saavuteta eikä tavoitteesta poikkeamiseen ole hyväksyttäviä perusteita, valvoja esittää valtioneuvostolle arvion tarvittavien korjaavien toimenpiteiden mittaluokasta ja aikataulusta
- Valtioneuvoston tulee tehdä päätös, jossa selostetaan toimenpiteet, joilla poikkeama korjataan. Jos toimia ei tehdä, valtioneuvoston tulee julkisesti kahden kuukauden sisällä selittää, miksi toimia ei tehdä (EU:sta tuleva ns. *comply or explain* -periaate)